

GORENJEK

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 L, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naroče brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za pett-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnitvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župni cerkve. — Upravnitvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, urednitvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kaj je greh?

Dalje.

V dokaz, kako veliki brezverci in brezbožneži so naši klerikalci, oglejmo si še nekatera njihova dejanja!

Ako bi kak navaden človek z orožjem v roki ali pa na kak sleparski način izsilil in pridobil od koga svoto denarja, bi bil to rop, bi bila to sleparija in zraven tega bi bilo to dejanje tudi velik greh, ki je kaznjiv po božjih in človeških postavah.

Ako pa kak božji namestnik na Slovenskem straši in plasi na smrtni postelji z izmisljenimi rečmi trpeče bolnike ter z raznimi sleparijami in zvijačami izsiljuje iz njih večtisočne svote záse in za umazane strankarske klerikalne namene ter tako pripravi potrebne in opravičene dediče ob njih dedščino; to dejanje pa seveda zopet ni nikako hudodelstvo in nikak greh, temveč je še veliko krščansko dobro delo ter pridobi pri »prevzvišenem« škofu — veliko milost, dopadajenje in mastno farno!

Ako nadalje kak navaden človek po krivem priča zoper svojega bližnjega ali celo priseže po krivem, je to tudi velik in težak smrtni greh, ki se že na tem svetu lahko zasluži zapora po šest ali pa še več mesecev!

Ali vse drugače je, kadar je treba pred sodiščem lagati in prisegati po krivem v korist podivjanim političnim farjem, kakor se je to zgodilo na Gočah in še marsikje drugje! Kadar je treba braniti farsko kožo in razne klerikalne koristi, takrat brez greha lahko in

celo še mora vsak pravi kristjan tajiti in pačiti resnico, lagati in po krivem prisegati, pa četudi neumni kmet gre zaradi tega v luknjo! Da le far ali pa kak drugi klerikalni veljak odnese zdravo kožo in polno možnjo, pa je vse dobro in v redu.

Taka vera je res praktična in koristna, če pa je pri tem tudi brezvestna, brezbožna in lopovska, kaj to briga naše klerikalce!

In večkrat je tudi zelo greh, ako se kak zaljubljen, še ne paleniran par tako daleč izpozabi, da dá duška svoji nepremagljivi naravni ljubezni in se to dejanje pokaže svetu kot nekako vidno znamenje. Oh, koliko jih mora včasih preslišati, koliko surovosti in neprijetnosti prestati vsled farske nevoščljivosti in tercijske neustrpnosti ter hinavščine uboga nezakonska mati!

Toda vse najrazličnejše svinjarije po farovžih, po konzumnih društvih in raznih katoliških beznicah, potem zapeljevanja in skrumbe raznih nedolžnih deklet in dečkov ter zakonskih žen, ta dejanja pa seveda niso taka, da bi se zdela greh klerikalnim hinavcem!

Zato tudi naš pobožni »Slovenec« tako modro molči, kadar vlaknejo kakega njihovega somišljenika zaradi takih prepovedanih mesnih jedi v luknjo!

Zelo velik greh in celo božji rop je tudi to, ako gre kak navaden človek k sv. obhajilu s smrtnim grehom v svojem srcu.

Dalje prih.

PODLISTEK.

Izprehodi po Italiji.

Odlomki iz popotnega dnevnika. Piše Fran Kr—vec.

II.

Spomini na Napolj.

Konec.

Ne daleč od nabrežja se raztezajo napolitanski perivoji — pravo mesto za napolitanske sanjarije. Bujna vegetacija, kakršne še ni videlo naše severno oko, balzamičen miris, ki nam blaži občutke vonja, vmes lični lihi paviljoni, klopice, vodopadi, zlate ribice, vse v tako nenavadni južni bujnosti in svežosti, poleg tega čarokrasen razgled na vekovečne neizmerne morske planjave — eden najkrasnejših kotičkov sveta! Visok zid loči te prijetne prostore od prostega morja. Tu sloni poetični in sanjavi del občinstva prisluškujoč brezkončnemu valovenju solnatega vodovja! Iato vekovečno va-

lovenje je, ki je nekoč uspavalo potrpežljivega Odiseja. Tam na obronkih Sorrenta, pred malo vaško cerkvico se še danes pokazujejo dve grčaste, tisočletne oljke, pod kojih streho je plemeniti Odisej po svoji rešitvi prebil noč. S kakšnimi občutki blaženstva nam plavajo pogledi po oni morski gladini, kojo so muze odele v tako krasan brezkončen čar! Pri zvoiku Homerovih verzov občutili smo kakor lahnjo slutnjo o krasoti tega dražestnega azurnega zaliva; Odiseja, visoka pesem domotožja, pa nam je vzbudila hrepenenje po tujini. S sladkim trepetom smo sledili znajdljivemu junaku v pravljicne pokrajine oddaljenih morjâ in skoro smo mu zavidali njegovo usodo. In zdaj vdihavamo isti blažilni zrak, koji je napolnil njegova jadra. . . Človeško oko se ne utruji ob pogledu na modro valovje in rtasti otok Capri, kojega loči prav ozka vodna cesta od celine. Kakor kakšen fanastičen oblak se razgrinja otok pred nami. Obmejuje morje ali

Skrbimo za povzdigo tujskega prometa!

VI.

Ustanovila se je konečno toli potrebna »Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem«. Doslej smo imeli v deželi nekatera društva, ki so med drugim tudi imela namen delovati za povzdigo tujskega prometa. V prvi vrsti je bilo tako društvo na Bledu, dalje zdravška komisija istotam. V nekaterih krajih imamo tudi olepševalna društva, ki so za svoje kraje dokaj storila, a se niso mogla razvijati, ker se občinstvo ni kaj dosti zanimalo zanje, dasi so ta društva neposredno delovala na to, da bi naši trgi in mesta dobila lično lice ter tako privabila tujce v deželo.

Naše mnenje je: olepševalna društva naj bi se postavila na stališče, da postanejo pravzaprav podružnice »Deželne zveze«, ki bi imela v njih jako krepko oporo, nasprotno pa bi imela ta društva v »Zvezi« vrlo zaščitnico in pospeševalteljico društvenih namer. Na ta način bi že imeli precejšnje število podružnic »Zveze«, ki takoj prično z intenzivnim delovanjem. V takih krajih bi po našem ne bilo umestno snovati novih društev, ker bi se cepile delavne moči, katerih itak primanjkuje v manjših krajih; istotako bi bilo poslovanje bolj enostavno, če prevzamejo olepševalna društva nalogo delovati v smislu »Zveze«. Dalje so važen činitelj »Slov. planin-

utisa o brezkončnosti teh širnih ne more oslabiti v nas. — —

V sredi nabrežnih gajev se vzdiguje paviljon za godbenike. Tu svira vojaska godba pozimi in poleti svoje živahne južne poskočnice in veličastvene himne. Naokolo in naokolo valové množice naroda najbujnejše raznoličnosti. Poleg vzravnane patricija v glaci orokovičenega krevsa ribič iz Sante Lucije, v rdeči čepici, modri jopici robusten in zagorel sin narave. Povsod neizogibni sin Albionov v društvu goskovratih Ingličank in golonogih otrok seveda ne sme manjkati v tem vrvenju. Presipnjeni častniki, šetanci, vpioči otroci, resni družinski očetje, pritanjeni »lazzaroni«, predstavitelji najnižje družabne vrste v Napolju, bosonoge branjevke in lično obučene vzgojiteljice — vse to se pestro meša drugo z drugim; plje se črna kava, srka led in limonada in vse se vežba v flegmatični brezdelnosti prav kakor za časa Horacija Flaeca. Flegmatičen in apatičen

drustvo» in njegove podružnice. Predsednik slovenskega planinskega društva dr. Tominšek je obljubil, da bode društvo vneto podpiralo «Zvezo». Planinsko društvo in njega podružnice naj bi se najozje zvezale z «Zvezo» ne le kot člani, ampak tudi kot propagatorji «Zvezinih» idej. Slovensko planinsko društvo bode potem tem bolj uspešno gojilo planinstvo, ker se bode v «Zvezi» ojačilo in bode lahko dobivalo od nje materijalne in moralne podpore.

V Švici so taka društva tako tesno združena, kakor bi bile vse jedno društvo. Zato pa je danes Švica vzor glede tujkega prometa. Lansko leto je napravila «Kmetijska družba za Kranjsko» poučno potovanje v Švico; zakaj bi se tako potovanje ne priredilo za hotelirje in gostilničarje, da bi na lastne oči videli, kako se ima postopati napram tujcem. Gostilničarji naj bi svoje sinove posiljali za nekaj časa v Švico, da bi se tam do dobra izvežbali v svoji stroki. Denar, ki bi se za take stvari potrošil, bi se visoko obrestoval, kar razvidimo iz sledečega.

Švica ima dandanes v tujskem prometu 120 milijonov kron obrata. Izdatki znašajo 76½ milijona, torej je prebitka 43½ milijona. Ker je Švica približno šestkrat večja nego Kranjsko, bi prišlo na našo deželo primeroma 20 milijonov prometa. Izdatki bi znašali malo več kakor 12½ milijona in čistega dobička nekoliko manj nego 7½ milijona kron. Lepi denarci so to in ne trla bi našo deželo revščina, kakor sedaj, ko imamo velike zaklade v naravi, a jih ne znamo dvigniti. Res je, da ima Švica poldrugi tisoč izbornih hotelov in gostilen s 100.000 posteljami in izda na leto 1 celi milijon kron za reklamo.

Ako bi pri nas kdo rekel, naj izda Kranjska 170.000 za reklamo, bi se prijelo za glavo in mislilo, da ni pri zdravi pameti. Če pa pomislimo, da Švici tisti milijon donasa novih milijonov, bi sami silili na to, da se tudi pri nas kaj zgodi v tem oziru, ker imamo specialitete, katerim na celem svetu ne najdemo para. Švica ima lepe pokrajine, med njimi je najbolje čislana dolina Eugadin, za katero pa naša Gorenjska prav nič ne zaostaja. Ali pri nas imamo pa tudi Postojnsko jamo, kaktšne nima Švica, sploh

je ta narod v nekaterih stvareh vzlic vsej svoji južni vročekrvnosti. Naj tekó na daljnem Vztoku celi potoki krvi, naj se danes vstavijo vse železnice po Italiji, naj bi se zrusil Rim, Napolitanci zaradi tega ne bo nikdar glava bolela. On bere brzoglavne vesti svojih lokalnih listov z istim občutkom, kakor mi na primer «Ježa ali «Škrata», edino le za zabavo. V notranjščino ga ne gane noben še tako važen zgodovinski preobrat, začrtan morda s krvjo in smrtjo, njemu je najbanalnejša anekdota mnogo interesantnejša. . .

* * *

Večer se zgrinja na zemljo. Tisočletja jo osveljuje dan in otemnuje noč, vedno ponavljajoč se čudo narave. Pinije, platane in akacije mečejo gigantične sence, v njih se vije pečena pot. Pripodijo se jezdec. Kakor plamen švigajo iskri konji, na njih vitke, cve-toče južne hčerke v kodrih karminaste tulipane, ob njih petorica od ljubezni bolnih vite-zov, zasledujočih vsako krettnjo svojih va-rovank, — potem, ne ali bdis ali snivaš, po glavi se ti podé donkišotski viteški romani . . .

nobena dežela na svetu. Slovenci imamo Divaško jamo, Skocijansko jamo, ki ga nimajo para na svetu, katerih krasota ima tako privlačno silo, kakor nobeno drugo naravno čudo. Žali, da se ta čudesa ne izkoristijo tako, kakor bi se lahko. Naravnost čudno je, da ne vozijo v Postojino posebni vlaki vsaj vsaki teden (recimo v nedeljo). Vsak tak vlak bi lahko pripeljal do 5000 ljudj in tako bi število obiskovalcev naraslo v letu na 200.000. Od teh bi recimo povprečno vsaki pustil na Kranjskem vsaj 20 kron, kar bi znašalo 4 milijone kronic. Zdelo se bode marsikomu to le fantazija, a lahko bi bilo resnično, če bi se zveze tudi drugih dežel zavzele za stvar, ker bi tudi njim to donasalo obilo koristi ker je Postojnska jama dostopna po zimi in poleti, česar o Švici ne moremo trditi. Ljubljana, katero si mislimo kot središče, bi morala biti z vsem tako preskrbljena, da bi razvajeni tujec dobil vsega, česar želi; imeti bi morala dobre kopeli, o kakršnih je pisal «Slov. Narod» pred nedavnim časom, na Gradu udoben hotel z vzpenjačo i. t. d. i. t. d. Nedavno tega je bil v Ljubljani Anglež, ki se je pripeljal z električno železnico na «Mestni trg». Prvo, kar je vprašal, je bilo: Ali petje ta železnica na «Grad»? Konec prih.

Dopisi.

S Sore, 20. julija. Prihodnjo nedeljo, t. j. 23. t. m. popoldne ob 3 uri bo občni zbor novoustanovljene kmetijske podružnice. Volilo se bo načelnika in odbornike in ker je podružnica namenjena tudi za sorsko okoličico, volilo bi se odbornike tudi za zastopnike članov iz drugih župnij, oziroma občin. Priporočamo možem, da volijo v odbor delavne in požrtvovalne može. Ob isti priliki bode predaval g. okrožni zdravnik dr. Lapa-jne in znani strokovnjak v čebelarstvu g. nadučitelj Rojina iz Šmartna. Zato pa se vabijo k tem predavanjem sploh vsi može in žene, fantje ter dekleta, čeprav niso člani podružnice.

Iz Tržiča, 15. jul. Okrajna učiteljska konferenca za kranjski šolski okraj se je vršila dne 6. t. m. v poslopju tukajšnje deške šole, ali kakor se čita zunaj nad glavnimi vrati:

V palmovih gajih sniva mladeniški svet o prvi ljubavi. Povsod ljubezen širom zemlje, koder sije solnce! Šumenje valovja, vzbujajoči se spomini, svežost južnega azona, neprestano crickanje vseh mogočih glasov, vse to se preliva v grandiozen kaos in s čudno močjo mi vdarja na živce. Z neodoljivo silo me zavleče na senčno klopico, glavo naslonim ob vejo mogočnega drevesa, in pred sabo gledam vrsto kratkih dni zavžitih pod azurnim svodom napolitanskim: podnebje premilo, loke prebujne, šepetanje valovja, preuspavajoče, da bi mogel tu uspevati zarod delaven, krepak in čil. Vsi smo umrjoči in treba nam borbe, da ostanemo jaki. Ker ozračje tako mehko in balzamično boža naše čelo, tam nam izsrka mozeg iz okostja. Tu ob nabrežju Partenopinem napeti bi moral človek gigantične moči in sile, da bi se upiral izcrpajočim uplivom preljubke matere narave. Nobenemu izmed narodov, ki so bili dalje v posesti teh elizijskih poljan, se ni posrečilo; Grki, Rimljani, Normanci vsi so podlegli enaki usodi! V Napolju se ne da snovati in stvarjati nego samo snivati in uživati!

«Knabenschule». Udeležilo se je je domalega vse učiteljstvo okraja. C. kr. okr. š. nadzornik Kalinger je otvoril zborovanje ob 10. uri z običajnim pozdravom zborovalcev. Pozdravil je tudi kot gosta doslega župnika tržiškega, nakar se mu takoj predstavljene zahvali za pozdrav ter potem tudi od svoje strani pozdravi zbrano učiteljstvo imenujoč je «sol zemlje». V oceno njegovega govora to-le: Ako bi tržiški župnik in kranjska duhovščina sploh vedno tako govorila pa tudi tako mislila in v tem smislu postopala, bi ne bilo nikakega spora med našo duhovščino in nami. Žal, da lepe besede niso vselej pristni izraz mišljenja in da se ne ujemajo vselej z dejanji.

G. nadzornik imenuje potem svojim namestnikom kranjskega nadučitelja g. J. Pezdica, zapisnikarjema pa izvoli konferencija gg. Fr. Petriča in Fl. Devovo. Iz zborovalne sobe smo se podali potem v prvo nadstropje, kjer nas je že pričakovalo nekaj učencev III. razreda. S temi je potem obravnaval g. učitelj Fr. Borštnik prirodopisni predmet «Kuhinjska sol», (ne istoimeni berilni sestavek, kakor je bilo napovedano v sporedu). Pazno smo sledili postopanju g. Borštnika in se iz istega marsičesa naučili. Potem je, zopet v zborovalnej sobi, g. nadzornik otvoril debato o nastopu z neko prenagljeno opazko o nekaj isto tako prenagljeni opazki g. B. Nekateri se je bil pripravil na debato, a vsem je liki ex machina zaprl usta — čujte, kdo — g. spiritual škofje-loškega samostana. Za nadzornikom se je pri-oglasil k besedi — in najbrže ne vedoč, da mu nikakor ne pristojata kritikovati didaktiskega postopanja, razvil jako obsežno, a slabo utemeljeno kritiko. Nadalje je bil prečitan za-znamek učil za ljudske šole. Konferencija naj bi bila istega razširila ali skrcila z namenom, da se predloži deželnej učit. konferenci, ki bo imela sklepati o tem, katera učila da mora imeti vsaka ljudska šola. Škoda, da je naš de-želni, ozir. okrajni šolski svet tako reven, da ne more razdeliti tacih spisov tiskanih ali litografiranih prej med posamezne učitelje ali šole. Kar tako v naglici se prečita tak spis v konferenciji — potem naj se pa sklepa o njem. Za tem je sledila razprava g. šmartinskega nadučitelja Fr. Rojine o čebelarstvu. Izborna in z obilim dovtipom pa tudi resnimi migljaji našim šolskim oblastvom pretkana razprava je dokaj ozivila že precej utrujene zborovalce. Na koncu je žel poročevalec zaslužno obilo pohvalo. A nismo se bili gotovi. Prečitali so se podrobni učni načrti za ponavljavno šolo posameznih kategorij ljudskih šol, katere so bili sestavili razni odseki, ozir. njih poročevalci. Vsi so bili odobreni brez debate. Izenadilo pa nas je, ko je kot zadnjemu zopet podelil g. nadzornik besedo že omenjenemu g. spi-ritualu loškega samostana, da prečita tudi za-devni načrt, ki so ga bile sestavile za svojo šolo, tamošnje gg. nune. Zakaj pa nas to briga? Je-li res bilo umestno mučiti učiteljstvo po nepotrebnem, ko je že trajala konferencija čez četrto uro?

Sledilo je še poročilo knjižničnega odbora ter volitev istega. Vzklikom se izvoli stari odbor (Pezdič, Ivanc, Luznar, Miklavčič, Rooss). Prav tako je bil vzklikom zopet izvoljen tudi stalni odbor (Kmet, Kragl, Luznar, Miklavčič, Rus). Po listkih je bil konečno izvoljen delegatom za deželno konferencijo kranjski učitelj g. Fr. Ivanc.

Poziv vsem slovenskim društvom!

Družba sv. Cirila in Metoda si je stavila pri ustanovitvi za eno svojih prvih nalog, braniti potom prave narodne izobrazbe slovensko posest pred tujim navalom, čegar namen je, siloma vzeti slovenskemu narodu kos za kosom rodne zemlje v lastno zakup, kjer naj bode edini pravni lastnik rob privandranega tujca. Znano je, da naši narodni nasprotniki ne štedijo niti z denarjem niti z drugimi sredstvi, da dosežejo svoj namen in dovrše nad slovenskim narodom svoje rabeljsko delo. Ustanovili so si nebroj družb, katerih namen je pridobivati vedno novih virov, da pridejo čim prej do svojega smotra. Če se ozremo le nekoliko let nazaj, vidimo takoj, kako dobro se jim je posrečila nakana, da ogoljufajo slovenski narod in ga pripravijo še ob to, kar mora biti in kar je vsakemu narodu najdražje, da ga pripravijo ob njegovo rodno zemljo, kjer mu je tekla zibelka, kjer je slisal prvič krasni materini jezik in kjer se je pričel ljubiti z vso dušo svojo domovino.

Vsakemu zavednemu Slovencu mora pokati srce, ko vidi, kako se je krčila slovenska posest in se še krči. Nepopisna bol in srd se mora polastiti vsakega, ko vidi, kako se oholi tujec šopiri na slovenskih tleh, ne zadovoljivši se s tem, da je oropal Slovence za njegovo rodno zemljo, ampak ga uporablja potem še celo kot orožje v pogubo lastnih krvnih bratov. Dolžnost vsakega posameznika je, da priskoči zatiranim bratom mučenikom na pomoč in stori vse, da jih reši popolnega pogina, obenem pa zastavi jež tujemu navalu. To hvalevredno, a obenem težavno nalogo je prevzela, kakor že omenjeno, »Družba sv. Cirila iz Metoda«. Dosegla je že jako lepe uspehe. Dosegla bi pa veliko več, ko bi ji bilo na razpolago potrebnih sredstev.

Razni pozivi »Družbe sv. Cirila in Metoda« kažejo, da ji ni pri najboljši volji mogoče ugoditi vsem zahtevam, ki se stavijo nanjo, ravno vsled pomanjkanja potrebnih pripomočkov.

Akademsko društvo »Sava« na Dunaju je založilo v prid »Družbi sv. Cirila in Metoda« vseslovenski legitimacijski list, ker je mnjenja, da bi bil to trajen in dober vir, ako bi se vpeljal v vseh slovenskih društvih. Jamstvo, da se to podjetje ne more ponesrečiti, ako je le nekoliko dobre volje, so nam Čehi, pri katerih so v rabi legitimacijski listi in sicer ne brez vspeha.

Obračamo se tu do slovenske javnosti, do vseh slovenskih narodnih organizacij, s prošnjo, da bi nas podpirale pri tem in po svojih močeh pripomogle, da se vseslovenski legitimacijski list kar najhitreje vpelje in udomači.

Legitimacijski list naj bo znak ali potrdilo, da je njegov lastnik res član društva, označenega na legitimacijskem listu.

Želeti bi bilo, da bi se ti legitimacijski listi rabili pri raznih narodnih pripravah kot vstopnice, veljavne samo za dotično prireditve.

V akademskem društvu »Sava« na Dunaju obstoja odsek, kateremu se je izročila uprava vseslovenskega legitimacijskega lista.

Z ozirom na namen legitimacijskega lista upamo, da bo vsak zaveden »Slovenec« z ne-

seljem pozdravil to idejo ter da bodo narodna društva pridno segala po njem.

Za odsek: kand. phil. Gvidon Sajovic, načelnik; phil. Mirko Kmet, tajnik.

NB. Odsek posluje pod naslovom »Odsek za vseslovenski legitimacijski list« do 1. oktobra v Cerkljah na Gorenjskem. — Cena komadu je 20 vin. — Manj kot 50 komadov se ne razpošilja. Imena društev, ki bodo naročila legitimacijski list, se bodo objavila po vseh slovenskih dnevnikih. Legitimacijski list, ki ga je izvršil član umetniškega društva »Vesna«, g. H. Smrekar, je na ugled v uredništvih vseh slovenskih časopisov in v izložbah gg. trgovcev: Schwentner, Bonač, Hribar v Ljubljani.

Tedenski politični pregled.

Stalni obrtni odsek je razpravjal te dni o točki »izkušnje za obrtne pomočnike«. Sklenilo se je, da se vajenci koncem svoje učne dobe podvržejo izkušnji, ki jih usposobi za pomočnike. Pri tej izkušnji morajo dokazati, da so si pridobili ono znanje in one sposobnosti, ki so potrebne, da lahko izvršujejo dotično obrt kot pomočniki. Izkušnjo morajo napraviti pred komisijo, ki jo sestavi dotična obrtna zadruga. Za izkušnjo bo treba plačati posebno takso, ki pripade obrtni zadrugi.

Tirolski namestnik baron Schwarzenau se hoče na jesen umakniti iz političnega življenja in stopiti v pokoj. Za to mesto se imenuje več kandidatov, med njimi tudi kranjski deželni predsednik, baron Hein, ki ima baje največ upanja, da postane tirolski namestnik.

Pri volitvah v bavarski deželni zbor so bili voljeni: 102 člana centra, 12 socijalnih demokratov, 2 demokrata in 43 državnih liberalcev, konservativcev in agrarcev.

Turški sultan Abdul Hamid nevarno boleha in ga je že opetovano popadla omotica. Ta vest se z vso gotovostjo vzdržuje. Nasprotno pa so poročila o bolezni prestolonaslednika popolnoma neutemeljena.

Rusko. Varšavski poveljnik je menda dal ustreliti 47 častnikov, ki jih je vojno sodišče obsodilo na smrt, ker so se branili oditi na bojišče. Pehotna slotinja, ki bi imela izvršiti eksekucijo, ni hotela streljati na oficirje in je odložila orožje. Nato so eksekucijo izvršili kozaki. Na povratku z morišča je množica streljala nanje in jih mnogo ranila in ubila. O dogodkih se čuva najstrožja tajnost. — Kongresa zemstev se udeležuje 200 oseb. Kongres se je izrekel proti načrtu ministra Bulygina za narodno zastopstvo.

Rusko-japonska vojna.

Japonci imajo sedaj na Sahalinu 14.000 mož. — Na Ruskem je bilo v tem letu poklicanih pod orožje 475.246 mož. — Linevič še vedno upa na zmago v bližnji bitki. Zato prihajajo iz Mandžurije prošnje, naj se ne sklepa miru pred novo bitko.

Iz Londona poročajo: Japonci so zadovoljni z imenovanjem Witteja. Doselej ni Japonska dosti pričakovala od mirovne akcije, ker ruska vlada ni bila na jasnem, kaj naj počne. Sedaj pa se je položaj izboljšal, dasi tudi imenovanje Wittejevo ne znači skorajšnjega sklepa miru.

Po londonskem poročilu »Novega Vremena« se položaj za mir slabša. Pred čušimsko zmago bi se bili Japonci zadovoljili brez vojne odškodnine, sedaj pa, posebno še po črnorskem vstaji, so se njih zahteve zvišale. Japonska hoče pridobiti kolikor mogoče velik kos ruskega ozemlja, da bi pozneje lahko posegla po celim ruskem obrežju ob Tihem morju. Angleški politiki so vznemirjeni vsled visokih japonskih zahtev. Sedaj že Angleži in vsi drugi narodi priznavajo, kako neizogibno je potrebna velesila Rusija za evropsko ravnotežje. Sedaj že angleški rusofobi žele Rusiji častnega miru.

Neki visoki ruski dostojanstvenik se je izrazil, da Rusija Port Arturja Japonski nikdar ne prizna, ampak da hoče predlagati, naj ga izroče Kitajski. Če bi Angleži ugovarjali, Rusija odgovori v Himalaji in v Perzijskem zalivu! Na vsak način Rusija ne sklene miru, ki bi Port Artur izročil Japoncem.

Šolska izvestja.

Letno poročilo štirirazredne deške ljudske in obrtno-nadaljevalne šole v Kranju. Izdalo šolsko vodstvo koncem šolskega leta 1904/1905. Založil krajni šolski svet. Natisnil Iv. Pr. Lampret v Kranju. Poleg nadučitelja-voditelja g. Ivana Pezdicha, je poučevalo na tem zavodu še troje gg. učiteljev in dva kateheta. Koncem šolskega leta je obiskovalo šolo 174 učencev. Po narodnosti je bilo 166 Slovencev, 7 Nemcev in 1 Čeh. Za višji razred je sposobnih 115 učencev, nesposobnih ali za izpust 59 učencev. — Obrtno-nadaljevalno šolo je pohajalo 105 učencev.

Letno poročilo petrazredne dekliške šole v Kranju. Izdalo šolsko vodstvo koncem šolskega leta 1904/1905. Založil krajni šolski svet. Natisnil Iv. Pr. Lampret v Kranju. Poleg nadučiteljice-voditeljice gđe. Franje Jugović, je poučevalo na tem zavodu še pet učiteljic (1 je na dopustu) in dva kateheta. Koncem šolskega leta je obiskovalo šolo 177 učenk, po narodnosti vse Slovenke. Za višji razred je sposobnih 143 učenk, 30 je nesposobnih, 4 pa so bile neuvrščene. S prihodnjim šolskim letom se na tej šoli otvori najbrže šesti razred.

Novičar.

Osebnost. Gospod Ivan Novak, sodni kancelist v Trebnjem, je na lastno prošnjo prestavljen k sodišču v Kranj.

Seja kranjskega občinskega odbora od 21. t. m. Župan poroča, da se je s posebno izjavo pridružil sklepu krajnega šolskega sveta, ki je na poziv deželnega šolskega sveta sklenil, da se vzdržuje prošnja za šestrazredno dekliško šolo v popolnem obsegu, da se pa za slučaj neugodne rešitve obdrži v prihodnjem šolskem letu zopet provizorni V. razred. — Odbor imenuje občinskega slugo J. Šmajda občinskim redarjem in mu izviša mesečno plačo od 50 na 60 kron. — Odbor ne ugodí prošnji trgovca z živino M. Černeta za brezplačno prepustitev paše na občinskem pašniku na Gašteju. — Izviša se za letos podpora »Meščanski godbi« od 200 na 300 K. — Ugodi se prošnji upravnega odbora mestne hranilnice, da se v nekem slučaju dovoli večje posojilo proti 4 1/2 % obrestovanju. —

V upravni odbor mestne hranilnice se izvleče vzklikom za dobo treh let vsi dosedanja odborniki, izvzemši enega odstopivšega, na čegar mesto se odbere odvetnik dr. J. Kušar. — Občinski odbor sprejme nujni predlog, da se nalašč v to izvoljen odbor havi v vprašanem, kako bi se iz javnih in vrstvenih razlogov občinska pokopališča cesta zaprla voznemu prometu. Nato župan zaključí sejo.

Odkritje žumrovega nagrobnega spomenika se je vršilo danes teden ob najlepšem vremenu točno ob polšestih popoldne slavnostnim načinom na tukajšnjem pokopališču. Nagrobni spomenik, ki je približno tri metre visok, ima obliko piramide. Izvršil ga je iz koroskega marmora nad vse lično tukajšnji kamnosek gospod Rudolf Jeglič. Za spomenik so prispevali njegovi sorodniki, učiteljstvo iz Ljubljane ter iz radovljiskega in kranjskega okraja in nekateri njegovi osebni prijatelji iz Kranja. Imena teh darovalcev objavimo v eni prihodnjih številk tega lista. Na vrhnem nastavku piramide stoji zapisano:

Andrej Zumer,

c. kr. okrajni šol. nadzornik, ravnatelj itd.,

* 22. novembra l. 1847.,

† 28. februarja l. 1903.

Na širšem stiroglatem podstavku pa: Umrl si — in živiš! Mnogobrojna udeležba je bila očit dokaz, kako priljubljen in spoštovan je bil ranjki. Med udeležniki smo zapazili v obilnem številu zastopano učiteljstvo iz Ljubljane, iz radovljiskega in kranjskega okraja, nadalje njegove sorodnike in rojake iz Gorij, mnogo profesorjev, uradnikov, posebno uradnikov tukajšnjega c. kr. okrajnega glavarstva, odbornike mestnega zastopa, obilo odličnih meščanov mesta Kranja in lepo število kranjskih dam. Naše oko pa ni zavrlo nobenega zastopnika c. kr. deželnega šolskega sveta, še bolj presenečeni pa smo bili, ker ni razun gospoda F. Kalingerja počastil s svojo navzočnostjo ranjkega svojega kolega nihče izmed c. kr. okrajnih šolskih nadzornikov. Pred piramido je govoril slavnostni govor, katerega je prinesel dobesedno že zadnji »Gorenjec«, urednik »Učiteljskega Tovarisa«, učitelj gospod E. Gangl, poetiški in vzneseno. Dva najstoria učiteljev kranjskega okraja je pričela to kratko pa pomembno slavlje s čustopolno in v srce segajočo D. Jenkovo »Molitev«, z mlo a mestoma pretresujočo I. Zajčevu »Nad grobom« pa se je poslovilo učiteljstvo od svojega vzornega nadzornika, od svojega ljubljenega prijatelja Andreja. Bodi mu med nami še dolgo, dolgo blag in trajen spomin!

Matura na kranjski gimnaziji se je začela 17. t. m. in se končala dne 19. t. m. Maturu je delalo 19 rednih dijakov in 2 eksternista. Zrelostno spričevalo so dobili: Josip Čop iz Most, Alojzij Debeljak z Visokega, Jernej Erman iz Kamne gorice, Rudolf Fister iz Ovsiš pri Podnartu, Ivan Grašič iz Kranja, Leopold Ješe iz Naklega, Josip Jurca iz Koprive na Primorskem (z odliko), Franc Košmelj iz Zeleznikov, Miroslav Matjašič iz Kranjske gore, Josip Oblak iz Bukovega na Primorskem (z odliko), Ignacij Pehani iz Topuskega na Hrvaškem, Ivan Razborni z Ljubnega na Štajerskem, Josip Sajovic z Velesovega, Franc Šenk z Jezerskega na Koroskem, Ivan Vidic z Ljubnega (z odliko), Franc Virant iz Kranja, Karel Wardo iz Idrije. Trije kandidati, med temi dva eksternista, so bili reprobirani za celo leto, eden za dva meseca (padel je v slovensčini!).

Škofovi zavodi. »Slovenski Narod« piše: Duhovniki so razvili velikansko agitacijo, da naženo kar mogoče mnogo dijakov v škofove zavode. Napeli so vse strune. Zlasti se delovali na ta način, da so staršem obetali, da bo fant brezplačno sprejet — če bo le mogoče. Na ta način so dosegli, da se je oglasilo precej fantov in izmed teh so jih izbrali 59, menda same take, katerih starši so kolikor toliko petični. Med temi 59 fanti jih je največ z Gorenjskega — oškodovana je torej kranjska gimnazija. Ravnatelj škofovih zavodov bo zaradi svoje neodkritosrčnosti in potuhnjenosti znani profesor Gnidovec iz Kranja. Škof je v svojem listu in v »Slovincu« pisal: »Že laai sem mislil začeti s štirimi razredi, toda želja, da bi dijaki dobili vso vzgojo v zavodih, kakor je v zmislu določil tridentinskega koncila, me je nagnila, da to misel opustim in začnem le s poukom za prvi gimnazijski razred.« Škof se je — recimo — malo nerodno izrazil. Ne želja, da bi dijaki dobili vso vzgojo v zavodih, ga je pripravila do tega, da se hoče letos ravnati po določenih tridentinskega koncila, katerih lani menda še ni poznal, nego kruta sila ga je pripravila do tega. Določila tridentinskega koncila so le izgovor; pravi vzrok pa je, da sta dva bodoča profesorja škofovih zavodov pri skušnji grdo pogorela in da brez izprašanih profesorjev ni mogoče otvoriti štirih razredov. Bodoči profesor Jarc je padel iz botanike, bodoči profesor Arh pa iz grščine. Altreche tridentinski koncil.

Meščanska godba v Kranju sodeluje, kakor nam poroča odbor, pri sledečih slavnostih: Jutri 23. t. m. pri dvajsetletnici bralnega društva v Zeleznikih; 30. t. m. pri otvoritveni slavnosti pivovarne gospoda Šmida v Škofji Loki; 6. avgusta pri sokolski slavnosti na Jesenicah; 13. avgusta pri veselici izobraževalnega društva v Kranju; 15. avgusta pri izletu »Gorenjskega Sokola« v Škofjo Loko in priredi dne 20. avgusta skupno z bralnim društvom v Kranju gozdno veselico v »Strahči dolini«. — Promenadni koncerti: vsako 1. in 3. v tekočem mesecu, tudi 5. soboto v mesecu — mirozovi pa morajo tekoče leto iz finančnih ozirov izostati, ker more odbor iz rednih dohodkov prirediti le dva brezplačna nastopa.

Kranjska planinska podružnica. Odbor iste si je ogledal dne 2. t. m. skupno z gg. zastopniki osrednjega odbora (dr. Foerster, inženjer Foerster in prof. Macher) za nameravano stavbo kočice na Stolu projektovana dva prostora, to je onega, kateri leži ob zvezi nove poti raz Golice na Stol in družega na vrhu, oziroma pod vrhom malega Stola. Odločilo se je, da se stavba, ako le mogoče, napravi na zadnjeimenovanem prostoru pod vrhom malega Stola. Koča bi stala tu v višavi nad 2000 m in je posebno krasna lega tega prostora, ki je dobro zavarovano. Odtod je prekrasen razgled po vsej Gorenjski, proti zahodu gledaš mogočno triglavsko gorovje, tik pod tabo leži naš biser blejsko jezero, dalje proti jugu ravan proti Kranju in Ljubljani, ob vzhodu Kočna, Grintavec, vrhovi savinjskih planin, na severu Storžič, razni koroški vršaci. (Obir in dr.). Da bo tu koča stavljena, smelo trdimo, da se bode glede lepote lege in divnega razgleda lahko kosala s katerokoli naših planinskih koč. Posebno naglašati pa hočemo še pot, katere vodi na mali Stol. Ista je občinska, posredovanjem podružnice pa planinskemu društvu

v uporabo dovoljena in bode tekom prihodnjega časa markirana. Pot vodi od Most nekoliko časa po travniku proti stari poti na Valvazorjevo kočico, pri potoku zavije pa na desno in pelje od tod prav polagoma mej zelenjem proti breznjski pastirski koči (krog 1 uro), od tod zopet po lepem gozdovju še kako uro in potem po dobro speljani stezi po večini po travi in prsti na vrh malega Stola (skupno kake 3 ure). Odtod do vrha je potem le še kakih 20 minut!! Toplo priporočamo že danes vsem izletnikom to pot. Kdor morda namerava prenočiti v Valvazorjevi koči, naj zjutraj ne stedi mali ovine mimo žirovniške pastirske kočice na breznjsko, da pride na to pot Stara pot med obema Stoloma je prav neokretna in mnogo pripomore, da je sicer ta ena najlepših naših gorã glede obiska precej zanemarjena. Stavba kočice je gotova stvar, izvzeto, da financiranje ne bode delalo preveč težkoč. Serija oficijelnih izletov je s tem do jeseni najbrže zaključena.

Razstava vojskih del za radovljiski politični okraj pod pokroviteljstvom g. Antona pl. Detela se otvori v nedeljo dne 30. julija t. l. dopoldne ob 9. uri v poslopju nove šole v Radovljici. Obenem z razstavo izdelkov obrtnih nadaljevalnih šol v Radovljici in na Bledu. K otvoritvi se vabijo v prvi vrsti mojstri in njih vajenci, kateri bodo razstavili svoja dela, nadalje vsi oni, ki se zanimajo za obrtniški napredek. Otvorjena bo ista vsaki dan od 9. do 12. ure in od 2. do 5. ure popoldne. Vstop je brezplačen. Zaključí se razstava dne 6. avgusta popoldne. Dosedaj se je oglasilo za to razstavo, ki dokazuje, da se gorenjski obrtniki zavedajo za napredek obrta, kacic 30 razstavljavcev. Prav želeli bi bilo, da se še drugi oglasijo, da bi razstava tem uspešnejša izpadla. Vendar lahko čestitamo obrtnima združenjama v Radovljici in na Bledu za njih prvem javnem nastopu, kateri bo gotovo pomnožil zanimanje za obrtno napredovanje. To podjetje je drugo svoje vrste na Kranjskem.

Čitalnica v Cerkljah priredi v nedeljo, 30. t. m. veliko vrtno veselico, pri kateri bode sodelovalo več pevskih društev in godba. Čisti dobiček je namenjen kranjski dijaški kuhinji in društveni knjižnici. Natančnejši spored pribesimo prihodnjič.

Škandalozno! Na Bledu se je za novo-sezidano cerkev rabil nov veliki altar. Blejski župnik Oblak pa ga ni dal delati kakemu slovenskemu kamnoseku, ampak v Lipnici med Gradcem in Mariborom nekemu nemškemu kamnoseku. To je naravnost škandal! Slovenskih kamnosekov imamo dovolj in dobre, ki za primerno ceno izvrše svoje delo, a na Bledu mora veliki altar narediti nemški kamnosek! Sicer se pa župniku Oblaku ni prav nič čuditi, saj so vsi klerikalci enaki. Vpijejo sicer »Svoji k svojim!«, a svoja dela dajo izvrševati celo protestantskim pruskim firmam!

Iz Kropce se nam poroča, da je ondi porodila trgovčeva gospa Trobova zdrava dvojčeka. To omenjamo vsled tega, ker že dolgo let v Kropci ni bilo takega slučajja.

Vrtno veselico napravi jutri v nedeljo pevsko društvo »Lira« v Kamniku na vrtu gostilne »pri Rodetu« na Sutni.

Premembni posesti. Grad Golnik pri Trzliču, lastnina gospe Ane Kump, rojene Souvan, je kupil gosp. Jos. Turk, obč. svetnik in posestnik v Ljubljani.

Gorsko topničarstvo na Gorenjskem.

Gorski topničarji so dne 19. t. m. zapustili Trzič, kjer so se mudili 8 dni. Imeli so vaje na bližnjih prelazih. Na bistrski Planini je padla neka mula 80 metrov globoko in se je takoj ubila.

Konjerejsko premovanje v Bohinju je zagotovljeno, ker je ministarstvo dovolilo na prošnjo konjerejskega odseka za to 200 kron, grof Cekoni pa je daroval 300 kron. Premovanje se vrši dne 1. septembra t. l.

Odbor deželne zveze za povzdigo tujkega prometa na Kranjskem se je sestavil iz gg.: Predsednik: U b a l d p l. T r n k ó c z y, lekarnar in občinski svetnik v Ljubljani; podpredsednik: dr. Vinko Gregorič, primarij v Ljubljani; blagajnik: dr. Jos. Tominšek, gimnazij-ki profesor v Ljubljani. Deželni odbor zastopa deželni odbornik g. Peter Grašeli, ljubljansko občino pa občinski svetnik g. Josip Prošenc. Tajništvo se je poverilo kontrolorju deželnega odbora, g. Hinku Lindtnerju.

Nastop meščanske godbe pri Prešernovi slavnosti v Ljubljani se je, kakor se nam od raznih strani poroča, izborno obnesel. Godba, katero je že na kolodvoru pričakovala velika množica in jo spremlila do «Zvezde», je v različni izvrstno igrala. Tudi uniforme, katere so dokaj ličnejše kakor one od ljubljanske društvene godbe, so naredile vsakomur dober utis. Še pozno v noč je obdajalo navzoče občinstvo godbo in to po vsakem komadu navdušeno odobravalo. Pogosto so se čuli klici: «Zvela, godba iz Kranja!» Odbor za Prešernovo slavnost je bil z godbo zelo zadovoljen in se je proti društvemu tajniku gospodu R. Pibrouzou o godbi kaj laskavo izrazil. Meščanska godba je s tem nastopom pokazala, da je kos svoji nalogi in da lahko konkurira z vsemi civilnimi godbami na Kranjskem. Odbor kakor tudi kapelnik in izvršujoči člani zaslužijo popolno priznanje — naloga someščanov, posebno domačinov, pa je, godbo zdatneje podpirati kakor dosedaj, da se ob stanek godbe konečno zagotovi in da se ta še bolje izpopolni — vsaj bode dobra godba le v čast in ponos našemu mestu.

Langobardsko grobišče v Lajhu. V grobovih preteklega tedna se je našlo lepo število izvanredno lepih srebrnih in pozlačenih zapon, posebno onih s tičjo glavo. Nekatere so bile v podobi črke S, in so imele sredino in oči vložene s kamni, ki so bili različno razvrščeni, druge zopet so bile v spodnjem koncu oglate in so imele zgoraj vpodobljeno celo ptico z velikim kljunom. Perutnica in kljun sta bila vložena z rdečimi kamni, za oko je bil pa vdejan almandin. Fino in živo izdelana zapon svedoči, da so narodi dobe preseljevanja imeli zelo razvit čut za naravne oblike. Vpodobljanje je bilo zelo naturalistično, če tudi so motivi večidel stilizirani. Fino oblikovana je bronasta zapon z belim in modrim emajlom iz groba 192, kjer ste se dobili še dve srebrni zaponi («Greif») in precejšnje število lepih koral. Poleg krajših in daljših železnih nožev in zapon, starega denarja, vijčkov in drugih bronastih in železnih reči, so zelo zanimive zapestnice iz bron in železa, večinoma odprte, da so se lahko razširjevale ali zoževale. Ležale so z roko včasih pri glavi, ki je bila v tem slučaju naslonjena na roko, kakor da bi mrtvec spal, kateri lepi običaj je bil posebno pri Rimljanih v navadi. Da so Langobardi prevzeli marsikaj rimskih in prazgodovinskih reči, dokazuje nekaj železnih

in bronastih zapon. Poleg one z ovnovo glavo je najbolj zanimiva ona z srebrnim kužkom iz groba 200, kjer je psiček tako živo upodobljen, da moramo reči, da je prazgodovinski motiv, vporabljen toliko stoletij, dosegljivost. Lep dolg glavnik se je našel v grobu 198, bil je lepo graviran in oblit z bronastimi bučkami. Dosedaj je odkritih 202 grobov. — Ekscelecna Edvard Gaston grof Pettegg, tajni svetnik, c. kr. komornik, komtur nemškega viteškega reda i. t. d. si je v četrtek 20. t. m. ogledal langobardske starine v Kranju.

* * *

Vzorni duhovnik. Iz dunajskih listov posnemamo, da je imel v Solnogradu je imel po svojem pastirskem pismu znani knez in nadškof Katschthaler prefekta, ki je pravi vzor in zrcalo katoliškega duhovnika. Ime je temu znamenitemu prefektu-duhovniku Pfisterer. Živel je v knezoškofjski hiši s kuharico Cilko Mollener. Zalotili so ju večkrat različni ljudje in tudi gojenci knezoškofjske pevske šole. Prefekt Pfisterer je tudi z gojenci pevske šole postopal uprav po zverinsko. Neki deček je imel bolezen, da je močil posteljo ponoči. Prefekt ga je na različne načine kaznoval. A bolnemu dečku ni pomagalo. Zato mu je za kazen privezal okrog vratu ponoči zmočene rjuhe in tako ovit je moral iti deček v šolo. Sramotna kazen! Ko se to ni izdalo, zavezal je s spago dečka, da bi ne močil več postelje. Kake bolečine je trpel siromak-deček, si mora vsak misliti. Duhovnik in njegova kuharica pa sta se smejala svoji iznajdljivosti. Pozneje se je vse to pred sodnijo dokazalo in so bivši gojenci izpovedali vse počenjanje prefekta Pfistererja. Solnograški časopis je vse to pisal, kar smo mi napisali danes, toda nadškof Katschthaler ni takoj odstavil prefekta Sele, ko je «Solnograški list» pisal še več, ga je odstavil. Pfisterer je tožil urednika «Solnograškega lista», ki pa je vse očitano duhovniku-prefektu dokazal s pričami in je bil seveda urednik oproščen. To pa še ni vse. Duhovnik Pfisterer je solnograški deželni poslanec. Njegovi volilci-kmetje so mu dali po dokazanih pregrehah — zaupnico. Zares kmetje so povsod enaki. Pri nas dajejo brezčastnim klerikalnim poslancem zaupnice, drugod pa ravnotako. In zakaj tako? Ker kmetom tako ukazujejo duhovniki. Nadškof Katschthaler je izdal nedavno pastirsko pismo, v katerem primerja duhovnike z angelji, svetniki, preroki in celo Mater Božjo. V pastirskem pismu pravi, da je duhovnik več kakor angelji, preroki, svetniki in Mati Božja. V svoji hiši pa ima prešestnika-duhovnika in rablja otrok. Ali je tudi prefekt Pfisterer več kakor angelji in vsi drugi nebeški stanovci? Razsodni ljudje, premisljajte in povejte to resnično zgodbo tistim ljudem, ki ne «smejo» brati naših časopisov. Naj tudi oni zvedo, kakšni užorni ljudje so med božjimi namestniki, ki se postavljajo nad angelje, svetnike, preroke in Mater Božjo, zdravcn pa žive s svojimi kuharicami in trpinčijo njim izročene šolske otroke! Kako je ta duhovnik ravnal z gojenci-dečki in nadškofovi hiši, smo povedali. Tu pa se nam pokaže vrednost škofjskih konviktov, katerih eden se v jeseni odpre v Št. Vidu pri Ljubljani. Kateri oče in mati bodeta zaupala svojega sina duhovskim prefektom, kakor je

bil Pfisterer? Ako imajo slovenski starsi kaj srca, najjih svarita slučaj in še več drugih (Fridolin v Gorici i. t. d.), da ne izroče svojih sinov v noben duhovski zavod in noben škofjski konvikt. Posebno priporočamo ta slučajtam, kjer farovžki ljudje love dečke za škofove zavode v Št. Vidu. Le brez skrbi povejte vse te okolnosti, ki so dokazane po pričah in se ni bati nobenih klerikalnih tožb.

Domača knjižnica.

Izšel je prvi **Slovenski kažipot** za kolezarje in pešce. Izdal in založil V. K. Nučič, prvo kranjsko reklamno podjetje v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 6. Cena K 2.—, po pošti proti povzetju K 2 20.

Gospodarstvo.

Tedenski sejm v Kranju dne 17. t. m. Prignalo se je 137 glave goveje živine, 13 telet, 219 prašičev. — ovar, — koz, — buš, 50 kg pšenice K 8-50, prosa K 10.—, rž K 7-50, oves K 7-50, ajda K 8-50.

Zakupni in dobavni razglas. C. in kr. vojaško preskrbovalno skladišče v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bodo zaradi zagotovitve sena, slame, drv in premoga, deloma tudi ovsa za čas od 1. X. 1905 do 10. IX. 1906 vršile pisemne ponudbene obravnave v uradnih prostorih c. in kr. vojaških preskrbovalnih skladišč in sicer: v Gradcu dne 29. julija 1905, v Mariboru dne 31. julija 1905, v Celju dne 5. avgusta 1905, v Ljubljani dne 2. avg. 1905, v Celovcu dne 26. julija 1905, v Beljaku dne 25. julija 1905, v Trstu dne 24. julija 1905, v Gorici dne 3. avgusta 1905, v Pulju dne 24. julija 1905, v Brucku ob Muri dne 28. julija 1905 in v Trbižu dne 7. avgusta 1905. Natančnejši pogoji in ponudbeni obrazci se razvidijo iz obsirnega razglasa, ki je pri vseh c. kr. vojaških preskrbovalnih magacinih do obravnavnega dne med 10. in 12. uro opoldne, kakor tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. Pisemne ponudbe se morajo do 10. ure dopoldne dotičnega obravnavnega dne poslati in sicer ponudbe za Bruck ob Muri ondotnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu; ponudbe za Trbiž ondotnemu občinskemu uradu; ponudbe za Celje ondotnemu posteljnemu skladišču; ponudbe za ostale postaje pa ondotnim vojaškim preskrbovalnim skladiščem.

Loterijska srečka dne 15. julija t. l.

Gradec: 56 44 78 76 67

Posestvo

na Klancu pri Kranju

se prostovoljno proda.

Zraven spada hiša z vrtom, na katerem je zasajeno sadno drevje, dalje njiva z 20 merniki posetve in travnik.

Povpraša naj se pri posestniku **Jozetu Obidliču** na Klancu št. 15 pri Kranju. 110—1

Pekarija

v mestu ali na deželi se vzame takoj v najem.

Ponudbe se naslove: «Por.» restante 22, Bled. 115—1

Učenca

ki ima veselje za kleparski obrt, sprejme takoj **Valentin Pajer**, kleparski mojster, Kranj, pod mestom. 119-1

Stanovanje

z dvema sobama kuhinjo poselsko sobo se s **15. avgustom** odda.

Več pri lastnici I. Colnar. 116-1

Dva učenca

vsake starosti, se vzameta prihodnje šolsko leto **na stanovanje**. Zagotavlja se strogo nadzorstvo in fina vzgoja.

I. Primožič

117-1 Gorica, via ospitale št. 10.

Dobro izvežban stavbeni

ključavničarski pomočnik

se takoj sprejme.

Dopisi z zahtevano plačo se pošljejo na **G. Bathelta v Tržiču**. 118-1

Dobro izurjena, solidna

prodajalka - računarica

se takoj sprejme.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca». 107-3

Landaver

(angleškega izdelka), še v dobrem stanju, ki je veljal K 2600.—, se proda za K 1000.—.

Več se izve v upravništvu «Gorenjca». 109-3

Veliko izber otroških vozičkov

od 9 kron naprej, ročnih košaric, kovčkov in razno galanterijsko in špecerijsko blago po najnižjih cenah

104-1

priporoča

Magda Rant, Pod mestom št. 14.

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča 93-4

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Dreise

v Ljubljani.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specijaliteta: 108-66

valjični zastori (Rollbalken).

Tapetnik in preprogar

Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarске zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovano z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 186-43

V najem se da ali pa tudi pod ugodnimi pogoji proda

v prijaznem kraju ob okrajni cesti ležeče in v prav dobrem stanju se nahajajoče

malo posestvo

z gostilno, lepim vrtom, kegljiščem in drugimi gospodarski poslopji, pol ure oddaljeno od železniške postaje.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca». 101-8

Hamburg - Amerika

94-6

Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhuja se iz Ljubljane vsak **ponedeljek, torek in četrtek** v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo **6 dni**. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo dejavnico v izdelovanje vrst **oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek**

in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovjšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni **dežniki in solnčniki** najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80-7

79-10

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz **kavčuka** kakor tudi **zlata**, dalje **vravnalnice** in **obturatorji** se izvršujejo po **najnovjših metodah**.

Plombe v zlato, porocelanu, amalgamu in **cementu** kakor tudi vse **zobozdravniške operacije** izvršuje tu **specijalist**. **Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.**

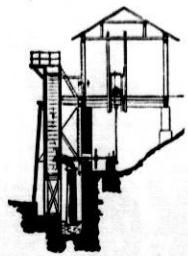
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Savnika Kranju.

G. Tönnies

104-59

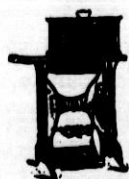
tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v **Ljubljani** priporoča kol posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-41

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopostljejo na zahtevanje zastoj.

Jakob Perissini

vinotoč v Kranju

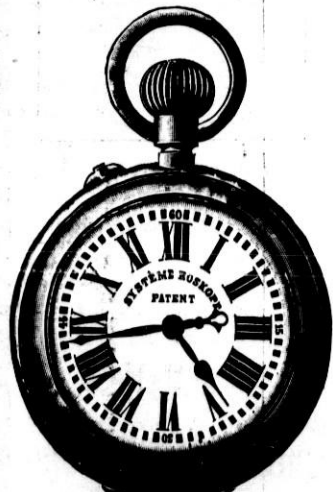
priporoča svoja izvrstna, vsakovrstna vina na drobno in na debelo, dalje špirta in vsakovrstnega žganja po primerno jako nizkih cenah, kakor tudi **vinški kis** (jesih) liter po 16 vin. (8 kr)

En poskus zadostuje za prepričanje.

M. Suttner

urar v Kranju

priporoča svoje izborno zalogo ur, **slatinne** in **srebrnine** po najnižjih cenah. Ceniki zastoj in poštnine prosto. Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf, železnarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gid. 8-75, najfinjša znamka, gid. 6-50. 114-54

He, prijatelj!

27-32

Kje kupuješ to barvo? Kakor razvidim, je jako dobra, krije ter suši in se tudi veliko lahko ž njjo pobarval

Glej, glej! Ako greš v **Kranj** od velike cerkve po glavnem trgu proti **Pungratu** nasproti novo zidane hiše **gosp. Bedenka**, pri

I. Wohlgemuthu

jo dobiš vsake vrste pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (**Schwerspatt**), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, tako da delo lahko izvršiš lepo, dobro ter poceni.

Le notri pojdi, ti žal ne bo, akobi ti pale prav ne b'lo, saj greš ven lahko.

Na prodaj

sta v **Kranju** na glavnem trgu hiši št. 110 in 120

s pristavo zunaj mesta.

Proda se tudi posamezno.

105-4

Več pove upravnistvo «Gorenjca».

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;

Selcih nad Škofjo Loko g. Jos. Bernik, posestnik in mizar;

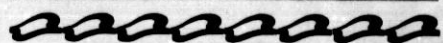
Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

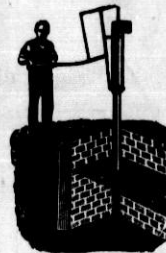
Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafika.

Najnovije Bucherjeve patentirane trombe za gnojnico

priporoča 98-5

Trgovina z mešanim blagom Peter Majdič „**MERKUR**“ v Kranju.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1800 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuhar-kih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-89

Najboljša

Najcenejša

kolesa

in šivalni stroji

se dobe pri

65-12

Lovrencu Rebolju v Kranju.

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana

opekarna in tovarna peči

ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani. — Te vrste strešniki so patentirani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentev: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola. — Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje. — Dalje priporočamo peči in štedilnike najfinejšega lastnega izdelka, kakor vse druge v stavbeno stroko spadajoče izdelke. — Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno. — Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. — Sprejmo se zastopniki.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave all žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestinih baiah. Veliki prostori, pritično in v 1. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obe-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

97-59

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
J. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-55

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)